

*Василевич Ярослав Віталійович -
ад'юнкт докторантури та аспірантури
Національної академії внутрішніх
справ*

ОСОБИ, ЯКІ ВЧИНЯЮТЬ ЗЛОЧИНИ В БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ

Осіб, які вчиняють злочини в бюджетній сфері, можна класифікувати таким чином: посадові особи - розпорядники, отримувачі бюджетних коштів, ті, хто мають повноваження щодо їх формування і використання, а також ті, хто своїми діями або у змові з постачальником товарів, робіт та послуг можуть вчинити діяння, кваліфіковані ст. 190, 191, 210, 211, 364, 365, 366, 367, 368 Кримінального кодексу (КК) України; посадові особи - постачальники товарів, робіт та послуг, які можуть вчинити діяння, передбачені ст. 190, 191, 222, 358, 364, 365, 366, 367, 369 КК України; посадові особи підприємств, які за державними програмами отримують фінансову допомогу (як на поворотній, так і на безповоротній підставі) і які своїми діями можуть вчинити діяння, визначені ст. 190, 191, 222, 358, 364, 365, 366, 367, 369 КК України; фізичні особи - отримувачі соціальних виплат за наявності фактів фальсифікації підстав на отримання такої допомоги (ст. 190, 358, 369 КК України).

Визначено, що серед осіб, які вчиняють злочини в бюджетній сфері, чоловіків удвічі більше, ніж жінок (62,7 % і 37,3 %). Однак питома вага злочинів жіночої статі значно диференціюється залежно від видів злочинів. За інтелектуальним та освітнім рівнями, життєвим досвідом, колом інтересів їх можна зарахувати до категорії найбільш «інтелектуальних» злочинців. Так, серед них повну вищу освіту мають 92 %. Найбільш криміногенною є група осіб віком від 30 до 45 років (57 %). Це зумовлено тим, що в цей віковий період формування людини як особистості завершується.

Варто зауважити, що період роботи, коли посадовці найчастіше вчиняють протиправні діяння, - це перший - третій роки (35 %), а також період від п'яти до десяти років стажу (23 %). Мотиви злочинної поведінки переважно мають корисливий характер у різних його модифікаціях і залежать від соціального статусу особи, якій властиве підвищене почуття незалежності від правової системи, правовий нігілізм, орієнтація

на задоволення власних потреб будь-яким чином, чітке усвідомлення протиправності своїх діянь.

У процесі дослідження нами було доведено, що на формування і вияв особових характеристик осіб, які вчиняють злочини в бюджетній сфері, істотно впливають: початкова налаштованість посадовців на можливість використання службового становища і посади в особистих корисливих інтересах; наявність в їх оточенні осіб із високим рівнем матеріального добробуту, досягнутого злочинною діяльністю; зниження вже досягнутого раніше рівня матеріальної забезпеченості особи і бажання підняти його злочинним шляхом; орієнтованість на високі стандарти життя, досягнуті товаришами по службі; наявність звичок або хобі, що потребують значних капіталовкладень.

*Вознюк Андрій Андрійович -
завідувач наукової лабораторії з
проблем досудового розслідування
Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук,
доцент*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПОРЯДКУ ВИЗНАННЯ ЗЛОЧИННИХ ОБ'ЄДНАНЬ ТЕРОРИСТИЧНИМИ

Високий рівень злочинності в Україні є одним із основних факторів, що гальмують сучасні соціально-економічні реформи європейського зразка. Протягом декількох останніх років у структурі злочинності спостерігається тенденція активного зростання окремих її видів, зокрема злочинної діяльності, пов'язаної з тероризмом. Терористичні злочини, з огляду на специфіку механізму їх скоєння, вчиняють здебільшого в різних формах співучасті, передусім організованих, стрімке збільшення кількості яких останніми роками вражає. Якщо у 2013 р. зафіксовано один випадок створення терористичних об'єднань та участі в них, то у 2014 р. - 478, а у 2015 р. - 849 [1].

Під час виявлення та розслідування цих злочинів, а також судового розгляду кримінальних проваджень за фактами їх учинення, в правоохоронних і судових органів виникають труднощі, значна частина яких пов'язана з порядком визнання об'єднань терористичними.